Când ai 10 paşi de făcut, 9 paşi sunt jumătatea drumului. (proverb chinez)

Dreptul

Săptămânal juridic

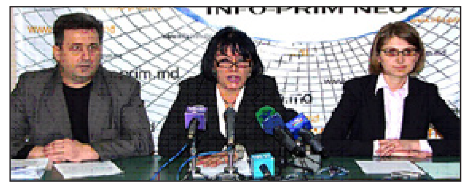
ISSN 1857-3185

VINERI
13 martie
2009
Anul VIII
nr. 9 (268)
8 pagini - 2.50 lei

E-mail: dreptul_pravo@yahoo.com

În epicentrul promovării recursului constituțional individual
pag. 2

Guvernul a pierdut la CEDO dosarul "Eugenia Duca vs R. Moldova"
pag. 3

Profesia de jurist este o profesie de prestigiu
pag. 4

Abordări privind traficul de ființe umane

Traficul de persoane rămâne a fi una din problemele stringente ale societății noastre și se află permanent în vizorul organelor abilitate să combată fenomenul în cauză, cu atât mai mult cu cât activitățile întreprinse în acest sens se înscriu în Planul național de combatere a traficului de persoane și în agenda de integrare europeană a Republicii Moldova.

Iurie Ursan, director adjunct al Centrului pentru combaterea traficului de persoane, a evidențiat recent în cadrul unei conferințe de presă organizată în incinta MAI (Ministerului Afacerilor Interne) că în ultimul timp se înregistrează o descreștere a numărului infracțiunilor ce vizează traficul de ființe umane. Astfel, pe parcursul ultimelor 2 luni ale anului curent au fost descoperite 31 de cazuri de trafic de ființe. Comparativ cu perioada analogică a anului precedent, numărul cazurilor este în descreștere cu circa 40%. Și în cazul traficului de copii la fel se înregistrează o descreștere de cca 50% , adică 3 cazuri față de cele 25 cazuri din anul trecut. Trebuie menționat faptul că au fost intentate 3 cauze penale față de 1 caz în anul 2008 care vizează scoaterea ilegală a copiilor din țară. Cât privește organizația migrației ilegale, au fost înregistrate 17 cazuri.

În opinia sursei citate, această descreștere se datorează campaniei de prevenire a traficului de persoane și colaborării eficiente între instituțiile de stat și ONG-uri, precum și extinderii activităților desfășurate în colaborare cu organizațiile internaționale care activează în acest domeniu.

O altă sarcină prioritară pentru instituțiile polițienești este combaterea cazurilor de proxenetism în interiorul țării. În urma măsurilor întreprinse de către organele afacerilor interne, într-un apartament închiriat din Chișinău au fost reținute 3 tinere care practicau prostituția și acordau clienților servicii contra cost în sumă de 50-100 de euro. În acest caz, unei persoane i-a fost intentat dosar penal, iar alte 2 persoane au fost amendate.

I. Ursan a mai specificat de asemenea că în urma analizei efectuate de către Centrul pentru Combaterea traficului de persoane, una din țările în care sunt traficate cel mai frecvent persoanele de la noi, mai cu seamă în scopul exploatării sexuale, este Turcia cu 50 % din cazuri. Pentru a diminua această stare, în anul 2007 a intrat în vigoare un acord de colaborare semnat între Guvernul Republicii Moldova și Guvernul Turciei care eficientizează colaborarea în ceea ce privește schimbul de informații, repatrierea victimelor, depistarea infractorilor dați în căutare anume pe teritoriul Turciei. O altă țară în care sunt traficați cetățenii moldoveni în scopul exploatării prin muncă este Federația Rusă, după care urmează Cipru și Emiratele Arabe Unite. Mai puține cazuri se înregistrează în regiunea balcanică, grație conlucrării eficiente dintre țările balcanice. Un rol important îl are în acest sens și conlucrarea cu misiunea EUBAM.

Totodată, sursa citată a mai menționat că activitatea prioritară a Centrului cât și a MAI constă în organizarea activităților de prevenire a traficului de ființe umane (seminare, mese rotunde etc.) în instituțiile de învățământ.

O altă problemă care a fost pusă în discuție în cadrul conferinței de presă de la MAI vizează sănătatea populației Republicii Moldova.

Potrivit lui Ghenadie Dumitrașcu, șef adjunct al Direcției de combatere a crimelor organizate, o firmă importatoare de reactive chimice pentru testarea sângelui își desfășura activitatea în condiții inadecvate și ilegale, ceea ce punea în pericol pacienții care se tratau după un diagnostic eronat. Întreprinderea a fost licențiată în 2007, însă activa din 1992. „Reactivele erau importate în vase de 5 litri și erau reambalate în condiții nesterilizate în cantități mai mici. Din momentul când vasele sunt deschise, reactivele își pierd capacitățile lor și respectiv se limitează și posibilitățile de stabilire a unui diagnostic corect", a opinat G. Dumitrașcu. De pe urma activității ilegale, întreprinderea importatoare a înregistrat venituri destul de mari. Astfel, în decurs de 2 ani, firma a livrat instituțiilor medicale reactive chimice în valoare de 5 mil. lei în baza certificatului eliberat de întreprinderea spaniolă care le producea. Ceea ce a trezit dubii a fost faptul că în cadrul licitațiilor pentru importul reactivelor chimice, firma importatoare prezenta niște prețuri de 5-10 ori mai mici decât cele reale. În urma constatării ilegalității, organele de drept au intentat dosar penal, iar firma importatoare riscă să fie lichidată.

Irina BUREA
irinaburea@usm.md

CALENDAR CREȘTIN

S	14	**Pomenirea morților**. Sf. Mc. Evdochia, Antonina.
D	15	**Duminica II. Sf. Irh. Grigorie Palama. Sf. Mc. Teodot; Sf. Irh. Arsenie.**
L	16	Sf. Mc. Eutropie, Cleonic și Vasilisc.
M	17	Cuv. Gherasim, Ioasaf.
Mr.	18	Sf. Mc. Adrian, Conon, Iraida.
J	19	Sf. 42 Mc. Din Amoreea; Cuv. Iov, Arcadie.
V	13	Sf. Mc. Vasile, Efrem, Capiton, Evghenie, Agatodor.

Trei luni de robie în Turcia

Curtea de Apel Chișinău a admis apelul procurorului și a condamnat o tânără la 6 ani și 8 luni de închisoare pentru trafic de ființe umane.

Aceasta a fost învinuită de Procuratura sect. Botanica că în noiembrie 2007 a traficat o fată în Turcia. În acest sens i-a procurat biletele necesare pentru „deplasare", iar la destinație, împreună cu altă persoană de origine turcă, au adăpostit-o.

Prin aplicarea violenței psihice, inclusiv prin confiscarea documentelor, în decursul a trei luni aceștia au impus-o să acorde servicii sexuale contra plată în contul unei pretinse datorii de o mie de dolari, sumă cu care chipurile a fost procurată de către traficanți.

Potrivit procurorilor, prețul serviciilor sexuale prestate de victimă era de aproximativ 150 dolari, având, în medie, câte zece „clienți" pe noapte. Câștigul îi revenea inculpatei și prietenului de origine turcă a acesteia.

În cele din urmă, fetei i-a reușit să evadeze, fiind ajutată de un client căruia i-a destăinuit destinul.

Inculpata, în vârstă de 24 de ani, originară din or. Soroca, a fost luată sub strajă din sala de judecată.

Noi vă spunem adevărul!

● Curtea Constituţională

În epicentrul promovării recursului constituţional individual

Situaţia privind pregătirea instituirii în ţara noastră a recursului constituţional individual a fost laitmotivul întâlnirii judecătorilor Curţii Constituţionale cu Matthias Weckerling, director executiv al Fundaţiei Germane pentru Cooperare Juridică Internaţională, cu sediul la Bonn. Oaspetele a apreciat înalt colaborarea de durată cu Curtea Constituţională de la Chişinău, pe care o consideră, la etapa actuală, pilonul ansamblului instituţiilor de drept din Republica Moldova.

Societatea noastră este conştientă de necesitatea admiterii accesului direct al persoanei – şi fizice, şi juridice - la justiţia constituţională, a subliniat în cadrul întâlnirii preşedintele Curţii Constituţionale, Dumitru Pulbere. Tergiversarea aplicării acestui important şi binecunoscut în lume mecanism de soluţionare la nivel naţional a litigiilor ce ţin de violarea drepturilor şi libertăţilor fundamentale are efecte negative pe multiple planuri, frânează progresul în întreg sistemul de drept, inclusiv procesul de implementare a constituţionalismului modern. Crearea unui grup de lucru pentru elaborarea Concepţiei recursului constituţional individual, apelarea la serviciile celor mai prestigioşi experţi locali şi internaţionali în domeniu, schimbul de delegaţii cu instituţii similare, participarea activă la diverse foruri internaţionale – toate acestea au drept scop acumularea elementelor progresiste şi deja bine încercate după modelele statelor cu democraţii avansate. Multiplele acţiuni întreprinse în ultimul timp în această ordine de idei plasează Curtea Constituţională în epicentrul elaborării şi promovării actelor necesare pentru modificarea Constituţiei şi a normelor legislative ce ţin de problema dată.

Fundaţia Germană pentru Cooperare Juridică Internaţională, susţine directorul ei executiv, este gata să medieze expertizarea viitoarei Concepţii a recursului constituţional individual. Sprijinul Fundaţiei în acest sens l-au avut de curând Ucraina şi Serbia, ultima implementând deja acest mecanism. Totodată, consideră dânsul, concepţia dată ar trebui să includă şi separarea contenciosului administrativ într-o jurisdicţie independentă, fapt ce ar despovăra mult Curtea Constituţională atunci când ea va purcede la examinarea plângerilor constituţionale individuale. Expunându-şi părerea asupra acestei sugestii, judecătorul Valeria Şterbeţ a ţinut să puncteze că, în cazul coinciderii în timp a acestor două reforme jurisdicţionale, s-ar contura o delimitare clară a hotarelor competenţelor, ferind astfel Curtea Constituţională de pericolul împotmolirii în recursuri individuale.

În încheiere, Matthias Weckerling şi-a anunţat disponibilitatea pentru organizarea cât mai curând posibil a unei vizite oficiale a judecătorilor Curţii Constituţionale a Republicii Moldova la Curtea Constituţională Federală a Germaniei, mulţumind totodată gazdelor pentru invitaţia de a participa la Conferinţa internaţională jubiliară, consacrată aniversării a 15-a a Constituţiei ţării noastre, care va avea loc la 28 - 29 iulie a.c.

www.procuratura.md

Infracţionalitatea în republică în primele luni ale anului 2009

Conform informaţiei operative privind rezultatele combaterii infracţionalităţii în republică, se constată că de la începutul anului 2009 au fost înregistrate 3114 infracţiuni, ce constituie o scădere cu 13 % a numărului infracţiunilor înregistrate, comparativ cu perioada analogică a anului 2008.

Majorarea numărului de infracţiuni înregistrate în primele două luni ale anului 2009 este caracteristică pentru 15 unităţi administrativ-teritoriale din republică: Dubăsari, Criuleni, Donduşeni, Leova, Nisporeni, Rezina, Basarabeasca, Anenii-Noi, Cantemir, Drochia, Şoldăneşti...

O scădere a numărului de infracţiuni se atestă în raioanele: Ocniţa, Vulcăneşti, Călăraşi, Soroca şi mun. Bender, Glodeni, Taraclia, Străşeni, Cahul.

Caracterul scăzut al stării criminogene persistă şi în mun. Chişinău, unde, comparativ cu perioada analogică a anului 2008, au fost înregistrate cu 21,0% mai puţine infracţiuni.

În cursul acestor două luni ale anului 2009 au fost înregistrate 31 omucideri, 35 violuri, 1 act de banditism, 110 acte de huliganism, 46 infracţiuni de vătămare intenţionată gravă a integrităţii corporale, 1556 crime contra patrimoniului, inclusiv 34 tâlhării, 136 jafuri, 1191 furturi şi 117 escrocherii; 303 crime economice, 95 infracţiuni săvârşite de către persoanele cu funcţii de răspundere, 4 coruperi active, 10 coruperi pasive, 14 cazuri de mituire, 19 abuzuri de putere, 26 excese de putere şi 14 infracţiuni de neglijenţă, 31 cazuri de trafic de fiinţe umane şi 6 cazuri de trafic de copii.

În perioada vizată s-a constatat o creştere a numărului de infracţiuni privind viaţa sexuală, a violurilor, a răpirilor de automobile, a accidentelor rutiere, a circulaţiei ilegale a drogurilor, a fabricării banilor falşi.

În scădere se află numărul infracţiunilor comise de grupări criminale organizate, a cazurilor de trafic de fiinţe umane, a omorurilor, a infracţiunilor contra patrimoniului, a infracţiunilor economice, a celor comise de persoane cu funcţii de răspundere (inclusiv cele de corupţie şi conexe), a celor de contrabandă, a infracţiunilor militare.

Concomitent, s-a atestat o scădere a numărului infracţiunilor excepţional de grave, deosebit de grave, mai puţin grave, precum şi a celor uşoare.

ANUNŢ

cu privire la concursul pentru selectarea membrilor Colegiului disciplinar şi Comisiei de concurs pentru suplinirea locurilor vacante de notar

În vederea executării Legii nr.1453-XV din 8 noiembrie 2002 cu privire la notariat, Ministerul Justiţiei anunţă concursul public pentru selectarea membrilor Colegiului disciplinar şi Comisiei de concurs pentru suplinirea locurilor vacante de notar.

Persoanele interesate vor prezenta:

1. Cerere pentru participare la concurs (în formă liberă);
2. Copia buletinului de identitate;
3. Curriculum vitae;
4. Pentru profesori titulari de drept – confirmarea calităţii de profesor titular de drept, eliberată de instituţia de învăţământ;
5. Pentru reprezentantul societăţii civile – confirmarea calităţii de membru al unei organizaţii necomerciale şi confirmarea delegării.
6. Scrisoare de motivare semnată de candidat;
7. Declaraţia, pe propria răspundere, privind lipsa antecedentelor penale.

Actele de referinţă vor fi depuse până la data de 23 martie 2009 la Ministerul Justiţiei, bir. 109 pe adresa: MD – 2012, mun. Chişinău str. 31 August 1989, nr. 82.

Izbit cu capul de perete de doamna profesoară

Comoţie cerebrală şi alte vătămări corporale. Cu asta s-a ales Ionuţ, un băieţaş de 13 ani din Chişinău, de la lecţia de educaţie tehnologică. Abuzat de profesoara sa, Ionuţ a intrat în spital cu comoţie cerebrală. Mama lui a avut curajul să apeleze la instanţa de judecată şi a câştigat procesul. A fost unul dintre puţinile cazuri când părinţii apelează la ajutorul instanţei şi când instanţa a pedepsit un cadru didactic pentru utilizarea metodelor abuzive de disciplinare a elevilor.

Cazul lui Ionuţ ne demonstrează că nu întotdeauna şcoala este un mediu sigur pentru copii. Unii profesori mai fac uz de forţă pentru a disciplina elevii mai activi, uitând până la urmă că ei lucrează totuşi cu copiii şi că ar trebui să dea dovadă de mai multă înţelegere. Ionuţ era un băieţel mai „dezgheţat", nu puteai să-i spui să tacă atunci când voia să spună ceva, dar nici să stea locului când trebuie. Părinţii chiar au mers şi la medic pentru a face nişte investigaţiii, însă toate au fost bune. „Aşa e firea copilului", a fost verdictul medicilor. Cei din jur începeau să-l înţeleagă şi să se împace cu gândul că va creşte şi se va cuminţi. Nu toţi însă au împărtăşit acest gând. Cea care a vrut să-l înveţe minte pe copil a fost chiar profesoara de educaţie tehnologică, ce şi-a bătut discipolul fără scrupule, lovindu-l cu capul de perete. În urma loviturii, copilul s-a simţit rău şi chiar în ziua accidentului a fost internat de urgenţă la spital cu diagnosticul „traumă cranio- cerebrală, contuzie cerebrală şi vătămări corporale".

Mama creştea singură cinci copii

Trebuie să vă spun că Ionuţ provine dintr-o familie nu tocmai înstărită. Mama băiatului creştea de una singură cinci copii, pentru că tatăl acestora decedase. Locuiau în gazdă şi erau ajutaţi doar de o soră a maică-săi care muncea la negru peste hotare şi le mai trimitea şi lor câţiva bani pentru întreţinere.

Profesoara a atacat în judecată

Între timp, profesoara a atacat-o pe mama băiatului în judecată pentru că ar fi îmbrâncit-o în timpul clarificării circumstanţelor în care s-a produs incidentul. Instanţa însă i-a dat dreptate mamei copilului, găsind-o vinovată pe profesoară, care, însă, nu şi-a recunoscut vina, declarând că ea a luat copilul de mână şi l-a scos din clasă. Profesoara a plătit pentru fapta sa doar 270 de lei, instanţa refuzând să acorde prejudiciu moral şi material.

O perioadă mare de recuperare

După acest incident, Ionuţ a trebuit să parcurgă o lungă perioadă de tratament. Trebuie să vă mai spun că şi până atunci copilul avea o sănătate şubredă, acuzând dureri de cap, dar după acel incident, durerile s-au intensificat. Din acest motiv, băiatul a început să lipsească deseori de la şcoală, iar starea emoţională a copilului era „una cu pământul". Ajunsese într-un moment când copilul îi spusese maică-săi că vrea să renunţe la un an de şcoală şi să stea acasă să se trateze. Devenise închis în sine, nu vroia să discute cu nimeni şi deseori se închidea în camera sa şi plângea. A fost nevoie de multe şedinte la psiholog ca să-l readucă la o stare normală pe băiat. În cele din urmă le reuşise. Băiatul şi-a continuat studiile, iar acum este cel mai sârguincios elev din clasă. Ce e drept, părinţii l-au transferat la o altă şcoală, pentru că băiatul refuza categoric să-şi mai continue studiile la acea şcoală şi să vadă profesoara care i-a provocat o cicatrice în inimă pentru tot restul vieţii.

Stelin CIOBANU
stelinaciobanu@usm.md

Guvernul a pierdut la CEDO dosarul "Eugenia Duca vs R. Moldova"

Guvernul R. Moldova a mai pierdut un dosar la Curtea Europeană a Drepturilor Omului (CEDO). Este vorba de cazul "Eugenia şi Doina Duca vs R. Moldova", dosar în care reclamanta, Eugenia Duca şi fiica ei Doina, au aşteptat să li se facă dreptate timp de11 ani. În decizia Înaltei Curţi, făcută publică la 3 martie, se constată încălcarea a două articole ale Convenţiei Europene a Drepturilor Omului: articolul care are în vedere dreptul la un proces echitabil şi cel care stabileşte dreptul la proprietate. Aceste încălcări au fost comise după ce plenul Curţii Supreme de Justiţie (CSJ) a casat în 2006 două hotărâri definitive proprii, pronunţate în favoarea Eugeniei Duca. În consecinţă, cazul început în 1998 a fost reiniţiat ilegal de plenul CSJ. În cadrul unei conferinţe de presă, Eugenia Duca şi avocaţii săi au declarat că examinarea pretenţiilor de acordare a despăgubirilor materiale şi morale va fi subiectul unei hotărâri separate, părţile fiind invitate să prezinte observaţii suplimentare în următoarele 3 luni. Eugenia Duca a subliniat că nu pretinde despăgubiri materiale, ci doar să fie pedepsite persoanele ce se fac vinovate de comiterea acestor ilegalităţi.

Potrivit avocatului Eugeniei Duca la CEDO, Janeta Hanganu, dosarul femeii de afaceri şi al foştilor săi asociaţi în compania Chris SRL, soţii Andoni, a început încă în anul 1998. De atunci şi până în anul 2000, în instanţele naţionale s-a derulat prima rundă de proceduri judiciare, în urma cărora Eugenia Duca a câştigat procesul şi a fost recunoscută ca şi acţionar majoritar al acestei societăţi. După numeroase cereri de revizuire, în anul 2006, soţii Andoni au reuşit să obţină o revizuire a acelei hotărâri pe diferite motive, pe care CEDO le-a considerat ulterior nefondate. La 27 noiembrie 2006, Plenul Curţii Supreme de Justiţie (CSJ) a adoptat o hotărâre prin care a revizuit hotărârea definitivă din anul 2000.

"CEDO a constatat că anularea acestei hotărâri a fost o încălcare a art. 6 al Convenţiei Europene a Drepturilor Omului – dreptul la un proces echitabil şi a art. 1 al Protocolului la Convenţie – dreptul la proprietate. Această încălcare este foarte gravă deoarece a fost comisă de către tot completul de judecători ai CSJ. Faptul că toţi 49 de judecători din care este compus Plenul au fost complici la această încălcare arată în mod repetat cât de gravă este situaţia sistemului judecătoresc în R. Moldova", a declarat Janeta Hanganu.

Avocatul Eugeniei Duca în instanţele naţionale, Igor Domnicu, a menţionat că această decizie unanimă a Plenului CSJ „demonstrează că sistemul judecătoresc din Moldova este unul totalitar, unde toate hotărârile importante se iau doar la indicaţia preşedintelui CSJ sau preşedinţilor colegiilor penale, administrative şi economice. Sistemul judecătoresc naţional necesită a fi reformat. Mulţi spun că nu avem legi bune, ba din contra, sunt foarte bune, trebuie doar să fie respectate şi implementate corect".

"CEDO a constatat că soţii Andoni nu au încercat să repare o eroare judecătorească, ci să reexamineze fondul cauzei, iar CSJ a admis în mod ilegal această cerere de revizuire. CEDO califică drept ieşit din comun faptul că CSJ a admis cererea soţilor Andoni pe simplu fapt că aceştia au depus o cerere la CEDO. Curtea de la Strasbourg a remarcat că într-o situaţie similară, în cauza Moldova-Hidromaş vs. Moldova, CSJ a refuzat revizuirea unei cauze pe motiv că dosarul era examinat la CEDO", a mai accentuat Janeta Hanganu.

În hotărârea sa, CEDO constată doar încălcarea drepturilor, dar nu obligă la plata unor despăgubiri. Avocaţii spun că este foarte dificil acum de cuantificat suma prejudiciilor materiale. Iniţial reclamantele au înaintat pretenţii de 150 mii euro, valoarea unui imobil înstrăinat, 3 mii euro – prejudicii morale şi restituirea cheltuielilor de judecată. Eugenia Duca susţine că nu urmăreşte restituirea prejudiciilor materiale, ci îşi doreşte să se facă dreptate şi să fie trase la răspundere toate persoanele corupte, implicate în acest caz. „Eu de mult nu lupt pentru proprietate, ci pentru demnitate. Cazul meu este de fapt creaţia justiţiei moldave. Am avut 11 ani de calvar, 11 ani pe aceeaşi cauză, aceeaşi problemă, cu aceleaşi personaje şi acelaşi obiect de litigiu. O cauză care a generat 68 de dosare penale şi civile. 11 ani plini de revizie, detenţie, o arestare ilegală, patru tentative de omor, o grenadă în apartamentul meu, o tentativă de răpire a nepotului meu. Este greu prin ce am trecut. Nu vreau acum să spun că în justiţie sau în poliţie nu sunt oameni cumsecade. Sunt, dar foarte puţini, dat fiind faptul că am ajuns acum aici", a remarcat Eugenia Duca. Femeia de afaceri spune că nu a existat nici un act juridic care să confirme că soţii Andoni au devenit acţionari majoritari ai SRL-ului. „În schimb, pe parcurs au apărut multe acte falsificate, recipise, expertize, martori cumpăraţi, anchetatori, procurori şi judecători corupţi". Eugenia Duca spune că şi-a dat seama că justiţia moldovenească „este o maşinărie bine pusă la punct, o mafie, o reţea, care expropriază cetăţenii, împart averea între membrii ei şi apoi, după deciziile CEDO, plăteşte statul din contul tuturor cetăţenilor".

În prezent, ramificaţii ale acestui litigiu sunt examinate în instanţele naţionale. Eugenia Duca şi avocaţii săi speră că hotărârea CEDO va influenţa mersul acestor procese.

Cazul Duca îşi are începuturile în anul 1998, după ce femeia de afaceri, Eugenia Duca, a fost deposedată ilegal de către soţii Iurie şi Sofia Andoni de proprietăţile pe care le avea. În ianuarie 2007, Eugenia Duca a atacat Guvernul R. Moldova la CEDO, pretinzând că i-a fost încălcat dreptul la proprietatea privată şi la un proces echitabil. Plângerea vizează hotărârea Plenului Curţii Supreme de Justiţie din 27 noiembrie 2006, care a anulat, în mod ilegal, două hotărâri proprii şi alte patru hotărâri definitive, care intraseră în vigoare cu şase ani în urmă.

Stelina CIOBANU
stelinaciobanu@usm.md

Dreptul copiilor - un imperativ al timpului

Copiii sunt viitorul nostru, iar respectarea drepturilor lor este imperios necesară, ea constituind principala condiţie pentru dezvoltarea unei societăţi durabile.

În aria acestor preocupări se înscrie şi proiectul „Copiii monitorizează respectarea propriilor drepturi", realizat de către Centrul de Informare şi Documentare privind Drepturile Copilului (CIDDC), cu sprijinul acordat de Organizaţia Suedeză „Salvaţi copiii", Misiunea Organizaţiei pentru Securitate şi Cooperare în Europa (OSCE) în Moldova, Agenţia Suedeză de Dezvoltare şi Cooperare Internaţională (Sida) şi Fundaţia SOROS Moldova.

În cadrul acestui proiect, copiii discută în prezenţa unor experţi oficiali istoriile personale şi experienţele colegilor privind respectarea şi încălcarea propriilor drepturi. Cei 22 de membri ai Grupului de Copii pentru Monitorizarea Drepturilor Copilului au fost selectaţi în baza unui concurs naţional, ei reprezintă 20 de comunităţi şi au vârste cuprinse între 11 şi 15 ani.

Recent, la Chişinău, a avut loc cel de-al cincilea atelier în care copiii şi-au prezentat propriile observaţii privind respectarea sau încălcarea dreptului copilului la participare în comunităţile şi şcolile lor.

„Genericul acestui atelier ţine de dreptul copilului de a fi implicat în luarea deciziilor care îl vizează. În urma organizării acestor ateliere, pot să menţionez că, în mare parte, drepturile lor nu sunt respectate în primul rând pentru faptul că atât copiii, cât şi adulţii nu le cunosc. Printre motivele principale sunt incluse insuficienţa de resurse financiare, a capacităţilor umane şi chiar lipsa unei strategii la nivel de stat în ceea ce priveşte protecţia drepturilor copilului.

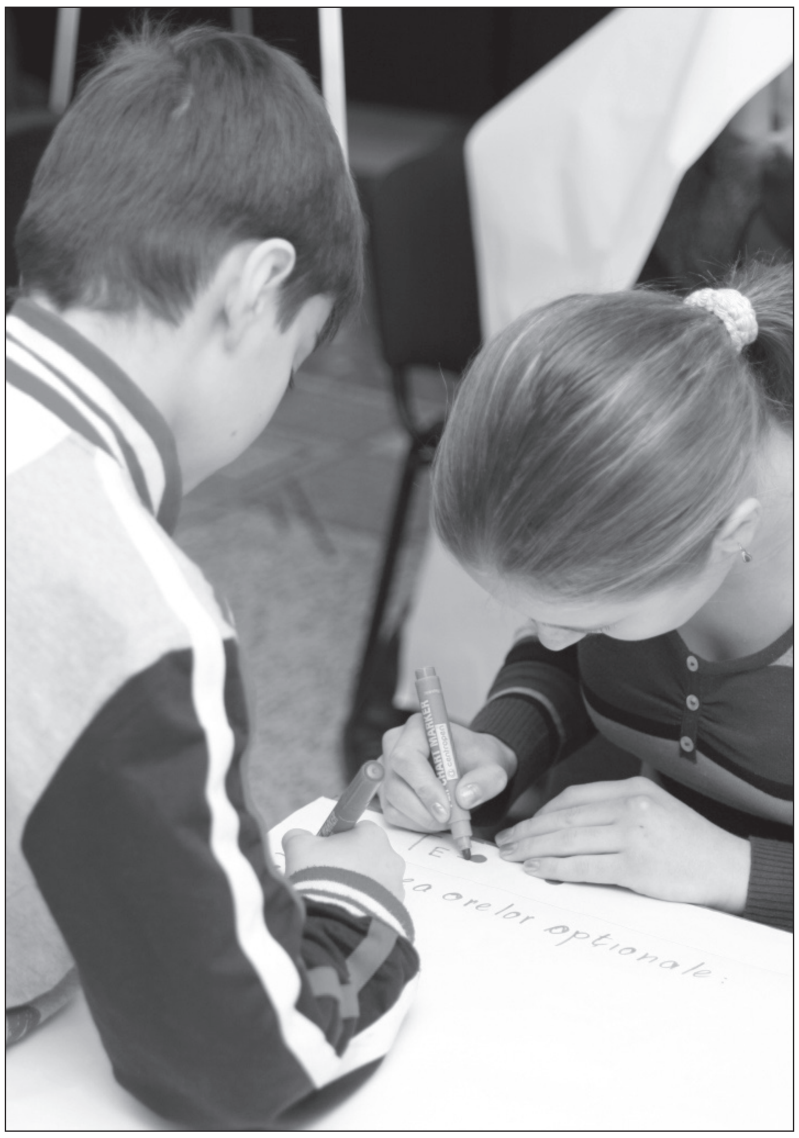
De asemenea, s-a constatat că există probleme referitoare la respectarea dreptului la educaţie, menţionând în acest sens lipsa de echipament corespunzător în şcoli, lipsa de concordanţă între programele şcolare etc.

Vorbind despre violenţă, copiii susţin că aceasta este prezentă atât în şcoală, cât şi în familie" - a declarat în acest context Cezar Gavriliuc, director executiv la CIDDC, fapt confirmat şi de Jana Chiseeva, elevă a liceului Academia Copiilor din mun. Chişinău.

Copiii au colectat informaţii despre respectarea şi încălcarea dreptului la participare în comunităţile lor şi au constatat mai multe încălcări. De multe ori, în structuri (senat, consilii ale copiilor) componenţa este alcătuită la propunerea profesorilor. Grupul de monitorizare a evidenţiat aspectele ce ţin de nerespectarea dreptului copilului la participare, printre care informarea insuficientă despre activităţile din şcoală, ignorarea de părinţi şi profesori a opiniilor copiilor, utilizarea violenţei pentru a impune părerea profesorului, prevalarea părerilor cu reputaţie bună etc. În acelaşi timp, copii au adus şi exemple pozitive de participare.

Copiii din Grupul de Lucru pentru Monitorizarea Drepturilor Copilului se afirmă ca experţi în drepturile copilului, organizând împreună cu colegii de şcoală acţiuni de pledoarie la nivel local, participând la emisiuni radio şi TV sau scriind articole pentru Buletinul informativ al grupului „Monitorul Oficial al Drepturilor Copilului", ajuns la ediţia a cincea. Mesajul Grupului de Lucru al copiilor pentru monitorizarea drepturilor copilului este următorul: „În Moldova toate lucrurile trebuie să înceapă cu dreptul. Cu dreptul copilului".

Irina BUREA
irinaburea@usm.md

Profesia de jurist este o profesie

În anii 60-70, la facultatea de drept domnişoarele aveau acces numai după absolvirea unei şcoli pedagogice sau medicale. Dvs aţi venit după absolvirea şcolii pedagogice din Cahul.

În anii 60-70 la facultatea de drept se înmatriculau preponderent candidaţii ce aveau un stagiu de muncă de cel puţin 2 ani, de aceea printre cei înmatriculaţi la anul I la facultatea de drept erau mulţi care absolviseră şcoli pedagogice, de medicină sau care veneau din armată, după serviciul militar. Domnişoarele în genere erau admise într-un număr redus, cam 15-20% din numărul total de studenţi. Direct şi fără examene după şcoala pedagogică, de medicină sau medie se înmatriculau cei ce absolveau cu diplomă, cu menţiune sau cu medalie de aur. Eu nu am absolvit şcoala pedagogică cu diplomă, cu menţiune, căci am avut o notă de 3 (la educaţia fizică). De aceea am susţinut examenele de admitere la Facultatea de Drept a Universităţii de Stat din Molodova după ce am absolvit şcoala pedagogică din Cahul şi am activat ca învăţătoare de clasele primare. Despre şcoala pedagogică din Cahul am numai cuvinte de recunoştinţă, căci a fost o adevărată şcoală a vieţii, cu condiţii de trai destul de dure (la cămin locuiam într-o odaie 17 fete, bursa şi puţinul ce ni-l mai ofereau părinţii nu ajungea, duceam foame, au fost cazuri când prânzul consta doar din ardei iuţi conservaţi, pe care-i aduceam de acasă împreună cu alte alimente care se consumau rapid, iar ardeii rămâneau), departe de părinţi şi familie, dar şi prin nivelul de cunoştinţe pe care trebuiau să-l aibă studenţii - viitori învăţători, prin posibilităţile de lectură ce le oferea biblioteca de acolo.

După o iniţiere în cariera pedagogică absolviţi Facultatea de Drept, iar ulterior vă consacraţi tot profesiei pedagogice. De ce n-aţi tins să deveniţi judecător, avocat, procuror?

Trebuie să spun că în satul meu de baştină (s.Ozeornoie, r-nul Izmail, Ucraina) era doar şcoală de 8 ani, după care, dacă doreai să continui studiile, aveai doar 3 opţiuni: ori te duceai la şcoala medie din alt sat (cu internat şi cheltuieli), ori la şcoala pedagogică sau de medicină din Cahul (Cahulul teritorial este mai aproape), unde dacă te străduiai, primeai bursă de studii. Eu aveam deja 2 surori învăţătoare de limba maternă şi doream să rup tradiţia, dar, deoarece nu aveam capacităţi necesare pentru medicină, fiind o fire mai timidă, emotivă, deci, prin excludere, singura opţiune a rămas şcoala pedagogică. La şcoala pedagogică am citit mult, inclusiv despre avocaţi ruşi celebri din secolul XIX (Plevako, Koni) şi mi-am format convingerea că doresc să devin avocat. Un anumit spirit justiţiar mă îndemna în aceiaşi direcţie. Dar la absolvirea facultăţii, mi s-a propus din partea decanatului să devin cadru didactic la facultate, iar pentru aceasta să fac doctorantura. Iniţial nu doream, tinzând să devin avocat, dar, la îndemnul părinţilor, am acceptat să susţin examenele la doctorantura Universităţii de Stat din Moscova. Studiile le-am finalizat prin susţinerea tezei de doctor în drept.

Calităţile acelea pe care credeam că le am pentru a fi avocat nu le-am pierdut pe parcursul vieţii, fiindcă în tot ce-am vorbit şi scris am luat partea celor ce nu au putere, celor nedreptăţiţi, disperaţi, care au nevoie de ajutorul cuiva calificat pentru a se menţine în vâltoarea vieţii, adică am fost de acea parte a "baricadei", tematica drepturilor omului devenind una de succes astăzi. Pe parcursul vieţii am înţeles că, de fapt, este normal să fie aşa. Un jurist francez, profesorul G.Renard, cu aproape 100 de ani în urmă scria: "În profesorul universitar în stare latentă se află întotdeauna avocatul, care din când în când devine activ", traducerea îmi aparţine şi este imperfectă, dar sensul este redat bine.

Când relativ nu de mult a apărut posibilitatea de a practica şi avocatura, era deja prea târziu pentru mine, căci nu aş fi putut realiza bine ambele activităţi, aşa că am rămas acolo unde mi-am început cariera - la Facultatea de Drept a Universităţii de Stat din Moldova.

Ştiinţa Teoria generală a dreptului în Republica Moldova este o ştiinţă relativ nouă sau o putem considera stabilită temeinic pe un trunchi viguros? Sunteţi considerată unul din specialiştii de bază în TGD şi ne-ar interesa care-i deosebirea dintre ştiinţa acestui domeniu la noi şi ştiinţa din România, Rusia.

Care-i specificul nostru şi cu ce venim nou?

Teoria generală a dreptului nu este o ştiinţă nouă, numai că, tot aşa ca şi în cazul altor ştiinţe socio-umane, ea a trebuit să se restructureze rapid şi de aceea încă nu se poate vorbi de stabilitate temeinică şi vigoare. De fapt, aceasta se referă la ştiinţele juridice în genere, căci la noi pregătirea specialiştilor în drept a început doar cu 50 de ani în urmă, dintre care 30 sunt cei de sub vechiul regim şi aproape 20 - după declararea independenţei şi aderarea la valorile general-umane în domeniul dreptului. Situaţia este oarecum asemănătoare în România şi Rusia, cu acea rezervă că în Rusia sunt mai mulţi cercetători ştiinţifici şi deci şi rezultatele sunt adecvate situaţiei, iar în România, deşi sunt mai puţini, cercetătorii teoreticieni au lucrări de o calitate înaltă, mulţi din savanţii-teoreticieni având şi formaţiune filosofică, de exemplu profesorii Ion Craiovan, Gheorghe Mihai, Ioan Humă. La noi acest lucru este încă foarte rar întâlnit.

Dar deschiderea teoriei generale spre alte ştiinţe, în primul rând spre filosofie şi sociologie este vitală pentru restructurarea mentalităţii noastre, în primul rând, a juriştilor. Dacă anterior teoria dreptului plătea tribut ideologiei de stat şi de partid, motivând toată evoluţia dreptului în mod exclusiv prin diferenţierea socială şi lupta de clasă, iar principii precum cele ale separaţiei puterilor sau ale supremaţiei dreptului erau criticate vehement ca fiind "burgheze", la etapa actuală spectrul problemelor şi al aspectelor abordate este mult mai larg, incluzând aşa subiecte ca: supremaţia dreptului, standarde şi valori în drept, proporţionalitate, putere discreţionară, noţiuni cu conţinut variabil, adică dreptul a început să se "umanizeze". Căci dacă dreptul ar însemna numai textele actelor normative, atunci jurist ar putea deveni oricine citeşte Monitorul oficial, căci acolo se publică toate textele actelor normative adoptate. Dar investigaţiile privind aspectele noi pe care le-am enunţat mai sus sunt abia la începuturi, are loc asimilarea unor metodologii performante, europene, astfel încât reflecţiile asupra fenomenului juridic trebuie continuate şi sunt permanente.

De 16 ani deţineţi funcţia de şef de catedră şi în viaţa Dvs s-au perindat multe generaţii. Vă rugăm mult să le faceţi o caracterizare succintă.

Într-adevăr, deţin această funcţie de când am primit titlul de doctor habilitat în drept, din 1993 şi a fost o perioadă dificilă, căci tranziţia nu este niciodată uşoară. Se spune că la chinezi cel mai mare blestem este să-i doreşti cuiva să trăiască într-o perioadă de tranziţie. Noi, cei din generaţia în vârstă, am avut propria "terapie de şoc", a trebuit să restructurăm programele, planurile de studii, să introducem unele cursuri noi, la altele să renunţăm. Apoi, în activitatea didactică s-au inclus cadre didactice tinere, absolvenţii facultăţii de drept a USM şi ai unor universităţi din România. Tot colectivul a contribuit la continuarea restructurării studiilor universitare, acum în legătură cu aderarea la sistemul de la Bologna activăm în

continuare pentru perfecţionarea curriculelor, planurilor de studii. Mulţi din membrii catedrei au susţinut tezele de doctor, actualmente pregătesc tezele de doctor habilitat, alţii sunt încă doctoranzi şi finalizează tezele. Sigur, cadrele tinere sunt mai flexibile, mai energice, sunt şi mai bine instruite, învăţământul universitar deja acceptând standarde democratice, cunosc limbile străine, dar fiind nevoiţi să activeze şi prin cumul, câteodată responsabilitatea poate să nu atingă nivelul dorit. Ceea ce am spus poate fi atenuat printr-o altă calitate, de data aceasta pozitivă, şi anume: cadrele tinere sunt foarte receptive la invadarea spaţiului personal de creaţie şi, în mod justificat, critică lipsa de autonomie nu numai a cadrului didactic universitar, dar şi a facultăţii şi a universităţii, deşi ultima este înscrisă şi în Constituţie. În genere, am tot respectul şi încrederea în cei tineri, fie că sunt cadre didactice, fie studenţi, ei sunt oamenii viitorului.

Astăzi profesia de jurist este în top şi acest fapt trebuie să ne bucure sau să ne îngrijoreze? Este vorba de evoluţia societăţii care are nevoie stringentă de aceşti specialşti sau e mai bine remunerată?

Profesia de jurist şi în tinereţea mea a fost o profesie de prestigiu. Dar de la prestigiu până la orgoliu nu este mult pentru un om insuficient de cult. Omul educat cunoaşte că prestigiul nu vine automat, prin intrarea în posesia diplomei de studii universitare juridice, el se câştigă prin muncă perseverentă, consacrare domeniului respectiv ales în calitate de domeniu profesional. De aceea faptul că a rămas "în top", cum v-ati exprimat, parţial se datorează vechilor concepţii despre profesii prestigioase. Totodată şi etapa actuală de evoluţie a societăţii reclamă cunoştinţe juridice măcar incipiente pentru a avansa în alte domenii, nu neapărat cel juridic, de exemplu, pentru a începe şi promova o afacere. În tot cazul, studiile juridice nu pot dăuna unui tânăr care caută să-şi găsească locul în viaţă. Dimpotrivă, pot contribui la schimbarea mentalităţii şi la formarea unui climat de rezistenţă la injustiţie, căci este important de a nu lăsa să ţi se încalce drepturile şi a reacţiona cu mijloacele legale împotriva oricăror încălcări. Celor care din laşitate, frică sau lenevie nu-şi revendică drepturile, li se poate aminti fraza lui Imm. Kant, că "dacă te târăşti ca viermele, nu trebuie să te plângi apoi că eşti călcat în picioare".

În privinţa dacă sunt sau nu mai bine remuneraţi juriştii, nu vă pot răspunde, fiindcă nu cunosc situaţia la modul concret. Bănuiesc că este o mare diversitate şi generalizările sunt de prisos.

Ce modificări aţi întreprinde în planurile de studii ale viitorilor jurişti pentru ca ei să devină mai performanţi?

Modificările ce le-am considerat necesare deja le-am făcut, dar lucrul continuă. Eu cred că cel ce vine la Universitate, la facultatea de drept trebuie să aibă nu numai un bagaj suficient de cunoştinţe, dar şi unele aptitudini de a studia, un bun sens comun, înalte calităţi morale. De aceea în liceu ar trebui să fie exigenţe sporite faţă de liceeni, să citească cât mai mult, să-şi cultive deprinderile de a gândi, a analiza, a compara, a generaliza, de a-şi exprima logic gândurile într-o limbă corectă şi îngrijită.

de prestigiu

Să nu fie spus cu bănat, dar astăzi există o mare discrepanţă în ceea ce priveşte nivelul de pregătire a procurorilor, avocaţilor, judecătorilor şi nivelul de comunicare şi tratare a cetăţeanului.

Faptul că nu toţi procurorii, avocaţii, judecătorii tratează cetăţeanul cu responsabilitate şi respect are legătură şi cu nivelul de pregătire, dar şi cu nivelul de cultură generală, de toleranţă faţă de alţii, de acceptare a valorii fiecărui om, deşi soluţiile juridice nu vor fi aceleaşi faţă de fiecare. La facultate ne străduim să construim aceste fundamente ale educaţiei juridice a studenţilor, dar această obligaţiune a noastră este una de mijloace şi nu de rezultat. Rezultatul depinde de mulţi alţi factori, principalul fiind contribuţia fiecăruia la propria dezvoltare profesională. În mod normal, cei ce nu vor înţelege acest lucru, vor trebui să cedeze locul altora, dar aceasta depinde şi de politica de cadre, dacă în profesii juridice importante vor fi promovaţi oamenii culţi, educaţi, ce susţin la modul obiectiv examene, concursuri sau altfel, pe căi ocolite etc.

Aveţi o contribuţie ştiinţifică de individiat: monografii, studii, articole, manuale. De ce aţi ales studierea temei fenomenului statal şi al instituţiilor juridice româneşti?

La început nu eu am ales, ci, s-ar putea spune, că pe mine m-a ales istoria instituţiilor juridice româneşti, fiindcă atunci când am fost repartizată la facultate, acesta era domeniul care avea nevoie de specialişti. În fosta URSS, la facultăţile de drept era un curs impresionant de Istoria dreptului URSS, care era la vreo 70-80 % istoria dreptului poporului rus, iar pentru celelalte popoare din Uniune se rezervau celelalte 20-30 %. Unii membri ai conducerii de atunci ai facultăţii (în primul rând, domnul prodecan de atunci, doctor conferenţiar Vladimir Lavric) promovau o direcţie spre dezvoltarea ştiinţei naţionale, deci şi a istoriei dreptului naţional şi eu am fost unul dintre cei ce urmau să continue acest lucru. Cum nu eram membru de partid, accesul la arhive, dosare privind perioada sovietică mi-ar fi fost interzis sau cel puţin limitat, de aceea am optat pentru instituţiile juridice ale Moldovei medievale şi mare mi-a fost uimirea când după înmatricularea la doctorantură imediat după absolvirea facultăţii, studiind în biblioteci şi arhive la Moscova, am "descoperit" similitudinea instituţiilor juridice din Moldova şi Ţara Românească, mai mult - interacţiunea, împrumuturile culturale, juridice reciproce în domeniul reglementărilor juridice din Moldova şi Ţara Românească. Mirarea mea demonstrează nivelul de izolare de arealul naţional la care eram sortiţi. Efectuând cercetări de istoria dreptului, am ajuns şi la domeniul teoriei dreptului şi a dreptului constituţional, căci în materialul istoric naţional am găsit instituţii democratice ce fuseseră fie criticate, dezavantajele parţiale fiind prezentate ca dezastre totale, fie trecute cu vederea de vechiul regim.

Sunteţi coordonatorul unor investigaţii ştiinţifice şi mentorul unor doctoranzi de excepţie. În fiecare din ei aţi lăsat partea Dvs. de suflet.

Doctoranzii şi foştii doctoranzi sunt mândria mea, căci ei continuă activitatea de cercetare ştiinţifică şi au rezultate foarte îmbucurătoare. În investigaţiile lor este prezentă tematica teoretică, dar, în primul rând, ei continuă tematica istorico-juridică, în special, tematica evoluţiei dreptului în Basarabia după 1812. Aşa, de exemplu, din foştii doctoranzi pot menţiona în mod special pe dna Valentina Coptileţ, prodecanul facultăţii, doctor, conferenţiar, care a susţinut teza de doctor în drept pe tema evoluţiei dreptului public pe teritoriul Basarabiei în I jumătate a secolului al XIX-lea şi în prezent realizează teza de doctor habilitat, dl Taşcă Mihai, cercetător ştiinţific superior la Institutul Istorie, Stat şi Drept al Academiei de Ştiinţe, ce a susţinut teza pe tema izvoarelor dreptului privat în Basarabia până la 1918 şi are o contribuţie semnificativă la cercetarea materialelor de arhivă privind instituţiile juridice din epoca interbelică, dar şi alţii.

Nu ştiu dacă ne ajunge spaţiu pentru a enumera funcţiile multiple pe care le deţineţi în diverse Consilii ştiinţifice şi în CNAA. Vă rugăm să reliefaţi colaborarea Dvs. cu alţi savanţi din ţară şi de peste hotare.

Colaborări cu savanţii de peste hotare sunt. Avem colaborări cu savanţi din România, de la Universitatea Spiru Haret (Braşov) şi universitatea "Danubius", (Galaţi) prin participarea la sesiuni de comunicări ştiinţifice, conferinţe, participarea în calitate de membri ai Consiliilor Ştiinţifice pentru susţinerea tezelor de doctorat, în calitate de referenţi. Colaborări cu savanţii din alte state (Rusia, Franţa, Spania) sunt mai puţine, mijloace financiare nu prea sunt pentru aceasta, dar realizăm o colaborare tot prin intermediul publicării unor articole în revistele de specialitate, iarăşi prin participarea la susţinerea tezelor de doctorat. Cu colegii din Franţa, Universitatea Montesquieu-4 din Bordeaux şi de la Universitatea publică din Navarra din Spania (Pamplona) am realizat unele activităţi comune în vederea dezvoltării masteratului "Dreptul viei şi al vinului".

Iată aţi ajuns într-o perioadă de totalizare şi Vă rugăm să ne destăinuiţi ce-aţi reuşit în acest răstimp şi ce-aţi dori să realizaţi în timpul apropiat.

Ce am reuşit se vede din CV şi din ceea ce am discutat până acum. Nu am nişte planuri foarte grandioase, voi continua să fac ceea ce am făcut şi până acum, aş dori să susţină cu succes tezele de doctorat toţi doctoranzii mei şi în genere, colaboratorii catedrei.

Pe parcursul interviului am vorbit de Aramă-Profesorul, Savantul, Mentorul, dar să vorbim şi despre Aramă-Familista?

Sunt căsătorită. Soţul este doctor habilitat în ştiinţe fizico-matematice, profesor universitar. Avem un fecior care după liceu nu a vrut să susţină admiterea în instituţiile superioare din republică, ca să nu fim noi, părinţii, bănuiţi că-i facem protecţie, de aceea a susţinut examenele la Academia de Studii Economice din Bucureşti, de unde apoi, în cadrul unui program de schimb, a plecat şi a finisat studiile în Franţa, după care a făcut masteratul în economie la Universitatea americană Purdue. Actualmente este angajat al companiei Reuters. Şi soţul, şi feciorul m-au susţinut în activitatea mea, nu numai m-au încurajat, dar chiar şi m-au îndemnat să perseverez, căci erau siguri că am aptitudinile necesare pentru aceasta.

Grigore CAPCELEA
grigorecapcelea@usm.md

Profesorul universitar Elena Aramă

Profesorul universitar, doctorul habilitat în drept, Elena Aramă este o personalitate care s-a remarcat printr-o bogată activitate didactică şi de cercetare în domeniul juridic, de-a lungul a peste trei decenii, aducându-i un prestigiu ştiinţific recunoscut de comunitatea academică din ţară şi de peste hotare. La acestea se adaugă trăsăturile morale, care atestă că în activitatea sa s-a simţit răspunzătoare nu numai profesional, ci şi în relaţiile cu oamenii

Elena Aramă s-a născut la 12 martie 1949 în satul Oziornoie, raionul Izmail, regiunea Odesa, Ucraina în familia lui Sevastian şi Domniţa Teleuţa. După absolvirea şcolii pedagogice din Cahul şi un scurt stagiu didactic şi-a continuat studiile la USM, Facultatea de Drept, pe care a absolvit-o în 1973. În **1977 obţine titlul de doctor în drept la prestigioasa Universitate „M.V. Lomonosov" din Moscova, cu teza „ Organizarea socială şi de stat a Moldovei în sec. al XVII-lea" sub îndrumarea dnei Xenia A.Sofronenco. În 1977 este angajată ca lector la catedra Disciplini Statale a Facultăţii de Drept a USM urcând toate treptele ierarhiei universitare. În 1992 susţine teza de doctor habilitat în drept întitulată „Evoluţia instituţiilor juridice ale Moldovei medievale". În 1995 i se acordă titlul ştiinţifico-didactic de profesor universitar la Catedra Teoria şi Istoria Dreptului a USM. Din 1993 exercită funcţia de şef al Catedrei Teoria şi Istoria Dreptului.**

La Catedra Teoria şi Istoria Dreptului, predă disciplinele: Istoria dreptului românesc; Evoluţia istorică a formei statului; Istoria dreptului ţărilor străine; Teoria generală a dreptului; Contribuţia cognitivă şi apreciativă a istoriei dreptului în studierea fenomenului juridic. A elaborat manuale de Istoria dreptului românesc (1995, ediţii revăzute şi completate în 1998, 2003) şi a participat la elaborarea manualului „Teoria generală a dreptului" (2004). În cadrul catedrei a elaborat, în calitate de autor şi coordonator, programa analitică a cursurilor şi indicaţii metodice la „Istoria statului şi dreptului Republicii Moldova", „Istoria dreptului românesc"(2002, 2007) precum şi „Îndrumări metodice pentru studierea statului şi dreptului popoarelor URSS"(1991)

Debutul activităţii ştiinţifice a dnei Elena Aramă s-a produs încă din facultate.

În activitatea de cercetare ştiinţifică s-a axat pe studierea fenomenului statal şi a instituţiilor juridice româneşti. Şi-a îndreptat permanent atenţia spre valorificarea trecutului juridic românesc.

Este conducător ştiinţific de doctorat la specialitatea 12.00.01 Teoria statului şi a dreptului; Istoria statului şi dreptului; Istoria doctrinelor politice şi de drept, preşedinte al Consiliului Ştiinţific Specializat, precum şi al Seminarului Ştiinţific Specializat interuniversitar la aceeaşi specialitate. Sub îndrumarea sa atentă şi participativă 11 cercetători şi-au susţinut tezele de doctor în drept, iar 6 doctoranzi îşi finalizează tezele. În calitate de membru al Consiliilor Ştiinţifice Specializate a participat la susţinerea a 48 de teze doctor în drept, iar la 7 teze de doctor în drept a fost referent oficial. În prezent este membru al Senatului USM şi Preşedinte al Comisiei de Experţi de pe lângă CNAA. .

Pe parcursul anilor 2005-2008 a fost membru al Asambleii Academiei de Ştiinţe a Republicii Moldova.

A participat la diferite conferinţe ştiinţifice naţionale şi internaţionale.

Este autoare şi coautoare la 5 monografii, 4 manuale, 12 materiale didactice şi programe analitice şi 88 de articole.

Personalitatea didactică, ştiinţifică, managerială a dnei Elena Aramă s-a remarcat şi în exercitarea funcţiilor de preşedinte al comisiei metodice, şef de catedră , membră a colegiului redacţional al ziarului Dreptul, Revistei Naţionale de Drept, a Analelor Ştiinţifice ale Universităţii de Stat din Moldova, Revistei Institutului Naţional al Justiţiei.

Pentru contribuţie substanţială la dezvoltarea ştiinţelor juridice şi pregătirea specialiştilor de înaltă calificare, pentru activitate metodică intensă, profesorului universitar Elena Aramă i s-a conferit: medalia „50 ani ai USM" (1996), Diploma Guvernului (2004), „Medalia 50 ani ai Academiei de Ştiinţe a Moldovei" şi titlul onorific Om Emerit (2006).

Este un privilegiu şi un mare noroc să fii colegul şi discipolul unui Mare profesor, care prin imensă bogăţie spirituală şi autosacrificiu te ridică la starea de cultură şi civilizaţie necesară unei societăţi moderne.

Un mare pedagog afirma că „cea mai înaltă datorie etică a cuiva este să devină o personalitate". Incontestabil, dna profesor Elena Aramă şi-a îndeplinit această datorie, devenind un reputat specialist şi o personalitate remarcabilă.

Propria viaţă a profesoarei Elena Aramă este pentru cei pe care i-a format un exemplu. În cazul ei, cumpăna timpului se înclină nu după numărul anilor, ci după realizările obţinute. Astfel, urmărindu-i treptele vieţii, ajungem la concluzia că dna profesor Elena Aramă este un pedagog de vocaţie, cercetător înzestrat şi Om de omenie.

Lucrează mult, este corectă, modestă şi înţeleaptă. Principialitatea, consecvenţa, cumsecădenia, mărinimia şi multe alte calităţi umane ale doamnei profesoare au fost pentru noi, discipolii Domniei sale, o lecţie de omenie şi de viaţă, pe care am învăţat-o zi de zi.

Valentina COPTILEŢ

• La solicitarea cititorilor

Reglementări legale ce ţin de activitatea Inspecţiei Muncii şi a personalului acesteia

Conform Legii nr. 140 din 10 mai 2001, Inspecţia Muncii exercită control de stat asupra respectării actelor legislative şi a altor acte normative în domeniul muncii la întreprinderi, instituţii şi organizaţii cu orice tip de proprietate şi formă juridică de organizare, precum şi în autorităţile administraţiei publice centrale şi locale.

Inspecţia Muncii are următoarele atribuţii:

a) controlează respectarea dispoziţiilor actelor legislative şi ale altor acte normative referitoare la:

- contractul individual şi contractul colectiv de muncă;
- carnetele de muncă;
- timpul de muncă şi timpul de odihnă;
- retribuirea muncii;
- disciplina muncii;
- munca minorilor şi a femeilor;
- protecţia muncii;
- alte condiţii de muncă;

b) acordă, în modul stabilit de Guvern, autorizaţii de funcţionare din punct de vedere al protecţiei muncii;

c) eliberează avize privind introducerea în fabricaţie a prototipurilor de echipamente tehnice şi de echipament individual de protecţie şi de lucru;

d) cercetează, în modul stabilit de Guvern, accidentele de muncă;

e) coordonează activitatea de pregătire, instruire şi informare a salariaţilor angajaţi în problemele relaţiilor de muncă şi de protecţie a muncii;

f) exercită alte atribuţii prevăzute de legislaţie.

Inspecţia Muncii este în drept:

a) să solicite şi să primească de la autorităţile administraţiei publice centrale şi locale, de la persoane juridice şi fizice informaţiile necesare exercitării atribuţiilor sale;

b) să aplice, în modul stabilit de legislaţie, sancţiuni administrative, inclusiv amenzi, pentru încălcarea dispoziţiilor actelor legislative şi ale altor acte normative referitoare la condiţiile de muncă şi protecţia salariaţilor în exercitarea atribuţiilor lor.

Personalul Inspecţiei Muncii, inclusiv al inspectoratelor teritoriale de muncă, se formează din inspectori de muncă şi din alţi specialişti. În exerciţiul funcţiunii, inspectorul de muncă, la prezentarea legitimaţiei de serviciu, este în drept:

a) să pătrundă liber, la orice oră din zi sau din noapte, fără informarea prealabilă a angajatorului, în locurile de muncă, în încăperile de serviciu şi de producţie;

b) să solicite şi să primească de la angajator actele şi informaţiile necesare controlului;

c) să solicite şi să primească, în limitele competenţei, declaraţii de la angajatori şi salariaţi;

d) să ceară lichidarea imediată sau într-un anumit termen de la constatare a abaterilor de la dispoziţiile actelor legislative şi ale altor acte normative referitoare la condiţiile de muncă şi la protecţia salariaţilor în exercitarea atribuţiilor lor;

e) să întocmească procese-verbale cu privire la contravenţiile administrative din domeniul muncii şi protecţiei muncii;

f) să solicite retragerea de către autorităţile administraţiei publice competente a autorizaţiei (licenţei) de activitate a angajatorului pentru neexecutarea intenţionată a prescripţiilor privind înlăturarea încălcărilor legislaţiei muncii şi a normelor de protecţie a muncii, stabilite în urma controalelor repetate.

Suplimentar la drepturile menţionate, inspectorul de muncă cu atribuţii în domeniul protecţiei muncii este în drept:

a) să dispună oprirea din funcţiune (inclusiv prin sigilare) a întreprinderilor, instituţiilor, organizaţiilor, atelierelor, sectoarelor, clădirilor, edificiilor şi echipamentelor tehnice, precum şi încetarea lucrărilor şi proceselor tehnologice care nu corespund normelor de protecţie a muncii şi care prezintă un pericol iminent de accidentare;

b) să propună anularea autorizaţiei de funcţionare din punct de vedere al protecţiei muncii şi a avizelor privind introducerea în fabricaţie a prototipurilor de echipamente tehnice şi de echipament individual de protecţie şi de lucru, dacă constată că, prin modificarea condiţiilor care au stat la baza emiterii acestora, nu se respectă cerinţele actelor normative de protecţie a muncii.

Inspectorul de muncă este obligat:

a) să se călăuzească în activitatea sa de legislaţie;

b) să păstreze confidenţialitate asupra sursei oricărei reclamaţii care semnalizează încălcarea dispoziţiilor actelor legislative şi ale altor acte normative referitoare la relaţiile de muncă, protecţia muncii şi să nu dezvăluie angajatorului faptul că respectivul control a fost efectuat în urma unei reclamaţii;

c) să păstreze confidenţialitate, conform legislaţiei, asupra informaţiilor care reprezintă secrete de stat sau secrete comerciale şi care i-au devenit cunoscute în exerciţiul funcţiunii;

d) să fie obiectiv şi imparţial, să nu se manifeste în calitate de mediator sau arbitru în soluţionarea conflictelor de muncă;

e) să nu aibă nici un fel de interes, direct sau indirect, legat de angajatorii care se află sub incidenţa controlului său.

♦ Avocatul dvs. la domiciliu

La întrebări răspunde juristul **Vitalie MODRÂNGĂ**

www.vitaliemodringa@usm.md

Doresc să înfiez un copil, dar nu ştiu dacă îmi permite legea, deoarece am deja 47 de ani. Dacă e posibil, vreau să ştiu unde să mă adresez.

Elena Bâtcă, r-n Sângerei

Procedura adopţiei este reglementată de capitolul 18 din Codul familiei.

Conform articolului 118 alin. (1) din acest cod, evidenţa cetăţenilor Republicii Moldova care doresc să adopte copii se efectuează de către autorităţile tutelare, la care sunteţi în drept să vă adresaţi pentru perfectarea actelor necesare.

Potrivit articolul 119 alin. (1), încuviinţarea adopţiei copilului se face de către instanţa judecătorească la cererea persoanelor (persoanei) care solicită adopţia.

Articolul 121 alin (1) lit. h) din acelaşi cod prevede că adoptatori pot fi persoanele de ambele sexe care au atins vârsta de 25 de ani, cu excepţia persoanelor care au atins vârsta de 50 de ani (această regulă nu se aplică în cazul când adoptatorii sunt căsătoriţi între ei şi unul din ei nu a atins vârsta de 50 de ani, precum şi atunci când părintele adoptiv este soţul părintelui copilului adoptat sau când copilul a trăit în familia eventualilor părinţi adoptivi înainte ca aceştia să împlinească vârsta de 50 de ani).

In ziarul "Dreptul" observăm anunţate citaţii în judecată. Întrebarea mea este următoarea: „Aş putea asista la procesele intentate în instanţele de judecată, şi dacă da, ce trebuie să fac pentru aceasta?"

Victoria Grecu, mun. Chişinău

Puteţi asista la şedinţele de judecată, deoarece, potrivit articolului 18 din Codul de procedură penală şi art. 23 din Codul de procedură civilă, în toate instanţele, şedinţele de judecată sunt publice. Pentru unele cazuri vi se poate refuza participarea pe parcursul întregului proces sau al unei părţi din proces, cazurile respective fiind prevăzute de normele articolelor menţionate, ele fiind argumentate prin încheiere motivată în interesul respectării moralităţii, a ordinii publice sau a securităţii naţionale, când interesele minorilor sau protecţia vieţii private a părţilor în proces o cer, sau în măsura considerată strict necesară de către instanţă când, datorită unor împrejurări speciale, publicitatea ar putea să prejudicieze interesele justiţiei.

Victime şi criminali peste hotare

În ultima perioadă, comunitatea internaţională tot mai des este alertată de crimele odioase cu implicarea concetăţenilor noştri aflaţi la munci în ţările lumii. Moldovenii se plasează atât pe postură de victime, dar şi de criminali. Numai de la începutul anului au fost pe larg mediatizate peste hotarele ţării cel puţin trei cazuri infracţionale, în care sunt implicaţi cetăţenii noştri.

Atacat cu armă

Cel mai recent caz a avut loc la Dublin, în capitala Irlandei. Un bărbat originar din Republica Moldova, în vârstă de 30 de ani, a fost grav rănit, în plină stradă, în propria maşină, ca urmare a unui atac cu armă de foc. Aflat în stare gravă, bărbatul a fost internat la unul dintre spitalele din localitate. Atacatorul, originar şi el din Republica Moldova, a fost imobilizat şi predat poliţiei. Presa irlandeză nu dezvăluie detalii despre motivele care l-au determinat pe atacator să atenteze la viaţa conaţionalului său. Şi autorităţile care ne reprezintă interesele peste hotare păstrează tăcerea pe marginea acestui incident. Ambasada Moldovei la Londra, care reprezintă prin cumul interesele ţării noastre în Irlanda, dar şi Ministerul Afacerilor Interne de la Chişinău, au declarat că nu cunosc detalii despre acest caz.

Violatori în Italia

Moldovenii se fac remarcaţi şi în Italia, iar presa locală, suprasaturată de crimele comise în această ţară de către vecinii noştri din România, a început a relata şi despre „eroismele" bravilor noştri bărbaţi. Zilele trecute, doi concetăţeni de-ai noştri, aflaţi la muncă în oraşul Torre Pellice, au fost reţinuţi de către poliţia italiană, suspectaţi fiind de viol. Potrivit dezvăluirilor din presa italiană, Igor Burcovschii, în vârstă de 32 de ani, şi Mihai Stegărescu, în vârstă de 48 de ani, au violat o rusoaică de 48 de ani, aflată de asemenea la muncă în Italia. Femeia a fost urmărită din autobuzul în care se deplasau toţi trei până la domiciliu. Ulterior, potrivit mărturiilor depuse de victimă, a fost forţată să le deschidă uşa celor doi necunoscuţi şi apoi, pe parcursul a două ore, a fost supusă agresiunilor sexuale. De beţi ce erau, violatorii moldoveni au adormit în casa victimei, care a reuşit între timp să fugă şi să cheme poliţia. Ambasada Moldovei în Italia a declarat că reprezentanţa diplomatică nu a fost informată oficial despre acest caz.

Strangulată şi violată la Moscova

O tânără de 18 ani, originară din raionul Nisporeni, Republica Moldova, dar care locuia în capitala Rusiei de mai bine de zece ani, a fost ucisă cu o cruzime greu de imaginat într-un sat din regiunea Moscovei. Corpul neînsufleţit al fetei a fost depistat într-o gură de canal, alături de o altă victimă, o tânără de 19 ani, originară din Federaţia Rusă, ucisă în acelaşi mod barbar. Fetele au fost violate, iar apoi strangulate. Ulterior, cadavrele au fost aruncate într-o gură de canal. Poliţia moscovită a reţinut în calitate de suspect principal un tânăr în vârstă de 18 ani. Suspiciunile organelor de anchetă se bazează pe faptul că băiatul locuia în aceeaşi localitate cu victimele şi părea să fie bun prieten cu ele.

Tragedie cu multe semne de întrebare

În sectorul Ciocana al capitalei, oamenii legii anchetează un caz ieşit din comun. O femeie şi fiul acesteia, în vârstă de 12 ani, au fost găsiţi morţi în casă. Cadavrele au fost descoperite de tatăl băiatului şi respectiv soţul femeii. Pentru oamenii legii este clar că se anchetează o sinucidere, dar urmează să fie stabilite circumstanţele exacte şi motivele care au determinat producerea tragediei.

Mai multe versiuni

Nenorocirea s-a produs în seara zilei de 26 februarie. Când s-a întors acasă, bărbatul şi-a găsit soţia şi copilul fără suflare şi a alertat poliţia. Investigaţiile medico – legale au stabilit că acele victime s-au otrăvit cu acid sulfuric. Una din versiunile anchetate de poliţie este că mama şi-a ucis iniţial copilul după care şi-a pus capăt şi zilelor ei. Un motiv serios care îi determină pe oamenii legii să investigheze această variantă sunt semnele de agresiune pe care băiatul le avea în jurul gâtului. Astfel se presupune că mama şi-ar fi strangulat copilul. Ulterior femeia ar fi băut acid sulfuric. Oamenii legii încearcă să stabilească toate motivele şi circumstanţele care au provocat tragedia.

Obligată să se sinucidă

O altă variantă anchetată de poliţie este că minorul ar fi băut din greşeală acid sulfuric, iar mama, îngrozită, nu a văzut altă ieşire din situaţie decât să-şi administreze şi ei o doză. Dosarul penal iniţiat de Procuratură se bazează pe articolele ce se referă la "determinare la sinucidere". Asta pentru că oamenii legii nu găsesc deocamdată nici un motiv sănătos care ar fi determinat-o pe mamă să procedeze astfel. Respectiv, anchetatorii iau în calcul şi ipoteza că femeia a fost obligată să-şi ucidă copilul şi apoi să-şi ia zilele. Dacă această variantă se va dovedi reală, organele de anchetă trebuie să stabilească de către cine a fost femeia somată să recurgă la sinucidere şi care au fost motivele. Vecinii au fost şocaţi de cele întâmplate în casa vecinilor lor şi de asemenea nu-şi explică gestul femeii, pentru că, spun ei, în casa vecinilor lor era pace şi linişte. Nu ar fi auzit niciodată scandal în apartamentul lor şi nu au fost implicaţi în careva conflicte cu alţi vecini.

Laura DUMBRAVĂ

Citaţii în judecată

Curtea de Apel Chişinău, solicită prezentarea cet. Casiadi Sergiu, Casiadi Mariana, dom. mun. Chişinău, str. P. Zadnipru, 4/3, od. 310, pentru data de 31 martie 2009, ora 10.00, la şedinţa judiciară (str. Teilor 4) în calitate de apelanţi pe cauza civilă nr. 2a-494/09 intentată de Ministerul Finanţelor.

Judecător D. Manole

***

Judecătoria Economică de Circumscripţie, în conformitate cu art. 108 CPC al RM, solicită prezentarea reprezentantului SRL „Provatas", pentru data de 31 martie 2009, ora 10.30, la şedinţa judiciară (bd. Ştefan cel Mare 73, bir. 213, et. 2) în calitate de pârât privind încasarea sumei de 898,78 lei.

Prezenţa este obligatorie. În caz de neprezentare cauza va fi examinată în lipsa părţii absente.

Judecător Ion Stepanov

***

Judecătoria Economică de Circumscripţie solicită prezentarea reprezentantului SRL „Vest-Alex", pentru data de 30 martie 2009, ora 14.30, la şedinţa judiciară (bd. Ştefan cel Mare 73, bir. 220) în calitate de pârât pe cauza civilă intentată de SRL „Viconictrans", privind încasarea sumei de 25034,52 lei.

Prezenţa este obligatorie.

Judecător I. Gancear

***

Judecătoria Economică de Circumscripţie solicită prezentarea reprezentantului SRL „Ariana", mun. Chişinău, pentru data de 31 martie 2009, ora 13.30, la şedinţa judiciară (bd. Ştefan cel Mare 73, bir. 220) în calitate de pârât pe cauza civilă intentată de SRL „Garanţia Management Prim", privind încasarea datoriilor.

Prezenţa este obligatorie.

Judecător I. Gancear

***

Judecătoria Economică de Circumscripţie solicită prezentarea reprezentantului SRL „Povalex-Plus", pentru data de 1 aprilie 2009, ora 9.00, la şedinţa judiciară (bd. Ştefan cel Mare 73, bir. 220) în calitate de pârât pe cauza civilă intentată de SRL „Comalimser", privind încasarea sumei de 1625,80 lei.

Prezenţa este obligatorie.

Judecător I. Gancear

Judecătoria Economică de Circumscripţie, solicită prezentarea obligatorie a SC „Provatas" SRL, cu sediul în mun. Chişinău, str.Calea Ieşilor 7, ap.(of) 6, pentru data de 6 aprilie 2009, ora 9.30, la şedinţa judiciară (bd. Ştefan cel Mare 73, bir. 219, et. 2) în calitate de pârât pe cauza civilă intentată de SC „Octopus Prof".

Prezenţa este obligatorie. În caz de neprezentare cauza va fi examinată în lipsa părţii absente.

Judecător Zinaida Talpalaru

***

Judecătoria Economică de Circumscripţie, solicită prezentarea reprezentantului SRL „Salotti Design", pentru data de 10 aprilie 2009, ora 10.30, la şedinţa judiciară (bd. Ştefan cel Mare 73, bir. 204) în calitate de pârât pe cauza civilă intentată de SRL „Polifom-Exim".

Prezenţa este obligatorie. În caz de neprezentare cauza va fi examinată în lipsa părţii absente.

Judecător S. Namaşco

***

Judecătoria Economică de Circumscripţie, în conformitate cu art. 108 CPC al RM, solicită prezentarea reprezentantului SRL „Salead Com", pentru data de 14 aprilie 2009, ora 10.00, la şedinţa judiciară (bd. Ştefan cel Mare 73, bir. 207) în calitate de pârât pe cauza civilă intentată de SRL „Rumitox".

Judecător N. Plugari

***

Judecătoria Economică de Circumscripţie, în conformitate cu art. 108 CPC al RM, solicită prezentarea reprezentantului SRL „Inafarmix", pentru data de 14 aprilie 2009, ora 10.15, la şedinţa judiciară (bd. Ştefan cel Mare 73, bir. 207) în calitate de pârât pe cauza civilă intentată de SRL „Rumitox".

Judecător N. Plugari

***

Judecătoria Centru mun. Chişinău, solicită prezentarea cet. Fedorenco Al-dr. D. dom. str. M. Eminescu 18 ap. 2, pentru data de 25 martie 2009, ora 9.00, la şedinţa judiciară (str. Bulgară 43, bir. 39) unde va avea loc examinarea cauzei civile intentată de Fedorenco Tatiana.

Judecător V. Efros

***

Judecătoria Centru mun. Chişinău, solicită prezentarea cet. Borchin Ludmila, pentru data de 31 martie 2009, ora 10.00, la şedinţa judiciară (str. Bulgară 43, bir. 55) în calitate de pârât pe cauza intentată de SC „Ameritrex-Prest" SRL.

Judecător Ion Ţurcan

***

Judecătoria Centru mun. Chişinău, solicită prezentarea cet. Butuc Tudor Grigore, pentru data de 30 martie 2009, ora 10.00, la şedinţa judiciară (str. Bulgară 43, bir. 47) unde va avea loc examinarea cauzei civile intentată de „Targomir" – Baroncai Ferenţ, privind încasarea datoriei.

Judecător Constantin Urîtu

***

Judecătoria Centru mun. Chişinău, solicită prezentarea cet. Ponomarenco Ghenadie Vladimir, pentru data de 31 martie 2009, ora 14.00, la şedinţa judiciară (str. Bulgară 43, bir. 47) unde va avea loc examinarea cauzei civile (revizuire) intentată de Banca de Economii.

Judecător Constantin Urîtu

***

Judecătoria Buiucani mun. Chişinău în conformitate cu art. 108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Sprînceană Victor, dom. mun. Chişinău, str. Maria Dragan 10/1, ap. 31, pentru data de 27 martie 2009, ora 10.00, la şedinţa judiciară (str.M. Viteazul 2, bir. 504) în calitate de pârât pe cauza civilă intentată de Elena Eşanu către Sprînceană Victor, Natalia David, Notarul Tatiana Onofrei, OCT Chişinău, privind recunoaşterea nulităţii contractului de gaj.

Prezenţa este obligatorie.

Judecător Dorin Popovici

***

Judecătoria Buiucani mun. Chişinău solicită prezentarea cet. Mandric Alexandru, pentru data de 7 aprilie 2009, ora 16.00, la şedinţa judiciară (str.M. Viteazul 2, bir. 606) în calitate de pârât pe cauza civilă nr. 2-1185/09 intentată de Anisia Mandric, privind retragerea vizei de reşedinţă.

Judecător Ghenadie Plămădeală

***

Judecătoria Buiucani mun. Chişinău, solicită prezentarea cet. Codreanu Ruslan, pentru data de 13 aprilie 2009, ora 9.30, la şedinţa judiciară (str.M. Viteazul 2, bir. 617) în calitate de pârât pe cauza civilă nr. 2-673/09, intentată de ÎMGFL-14, privind încasarea datoriei.

Prezenţa în şedinţa de judecată, cu întocmirea referinţei este obligatorie. În caz de neprezentare cauza va fi examinată în lipsa părţii absente.

Judecător Dorin Dulghieru

***

Judecătoria Râşcani mun. Chişinău, în conformitate cu art. 108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Constantinov Andrei, pentru data de 24 martie 2009, ora 15.30, la şedinţa judiciară (str. Kiev 3, bir. 31) în calitate de intervenient accesoriu pe cauza civilă intentată de Avanesean Iurii, privind încasarea pagubei în urma accidentului rutier.

Judecător Lilia Lupaşco

***

Judecătoria Râşcani mun. Chişinău, solicită prezentarea cet. Dmitrenco Radj, pentru data de 26 martie 2009, ora 8.30, la şedinţa judiciară (str. Kiev 3, bir. 15) unde va avea loc examinarea cauzei civile intentată de Harghel Serghei, privind încasarea datoriei şi prejudiciului cauzat.

Judecător I. Timofei

***

Judecătoria Râşcani mun. Chişinău, solicită prezentarea cet. Asmus Vadim, pentru data de 27 martie 2009, ora 13.30, la şedinţa judiciară (str. Kiev 3, bir. 20) în calitate de pârât pe cauza civilă intentată de Asmus Natalia, privind desfacerea căsătoriei.

Judecător V. Ilaşco

***

Judecătoria Râşcani mun. Chişinău, în conformitate cu art. 108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Ţapu Ana, pentru data de 31 martie 2009, ora 9.30, la şedinţa judiciară (str. Kiev 3, bir. 9) în calitate de pârât pe cauza civilă intentată de ÎM „Regia Comunal-Locativă Cricova", privind încasarea datoriei.

Judecător Iurie Potînga

***

Judecătoria Râşcani mun. Chişinău, solicită prezentarea cet. Druţă Andrei, a.n. 12.12.1986, dom. s.Ineşti rn.Teleneşti, pentru data de 31 martie 2009, ora 13.30, la şedinţa judiciară (str. Kiev 3, bir. 24) în calitate de pârât pe cauza civilă intentată de Druţă Ecaterina, privind desfacerea căsătoriei.

Judecător S. Bleşceaga

***

Judecătoria Râşcani mun. Chişinău, în conformitate cu art. 108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Cuculescu Nicolae şi Ţurcan Iurie, dom.str.Gh.Madan 46/5 or.Chişinău, pentru data de 31 martie 2009, ora 13.00, la şedinţa judiciară (str. Kiev 3, bir. 4) în calitate de reclamaţi pe cauza intentată de Koukoulescu Maria, privind declararea nulităţii contractului de schimb al apartamentelor.

Judecător V. Gîsca

***

Judecătoria Râşcani mun. Chişinău, solicită prezentarea cet. Căuş Viorica, pentru data de 15 aprilie 2009, ora 9.30, la şedinţa judiciară (str. Kiev 3, bir. 16) unde va avea loc examinarea cauzei privind retragerea vizei de reşedinţă.

Judecător E. Cobzac

***

Judecătoria Râşcani mun. Chişinău, solicită prezentarea cet. Oancea Roman, pentru data de 16 aprilie 2009, ora 16.00, la şedinţa judiciară (str. Kiev 3, bir. 33) în calitate de pârât pe cauza civilă intentată de Procuratura mun. Chişinău în interesele DTCAC a MAPL, privind recunoaşterea nulă a contractului de vânzare-cumpărare a terenului.

Judecător Gh. V. Bîrnaz

***

Judecătoria Râşcani mun. Chişinău, solicită prezentarea cet. Babina (Godoroja) Veronica, pentru data de 29 aprilie 2009, ora 8.45, la şedinţa judiciară (str. Kiev 3, bir. 30) în calitate de pârât pe cauza civilă intentată de Godoroja Eugenia, privind retragerea vizei de reşedinţă.

Judecător V. Negru

***

Judecătoria Botanica mun. Chişinău, solicită prezentarea cet. Obreja Ion, pentru data de 17 martie 2009, ora 9.30, la şedinţa judiciară (str. Zelinschi 13, bir. 7) unde va avea loc examinarea cauzei civile intentată de Dănilă Sergiu, Rahubenco Oxana, privind încasarea sumei.

Judecător Vitalie Stratan

***

Judecătoria Botanica mun. Chişinău, solicită prezentarea cet. Terzi Irina, Terzi Ion, pentru data de 20 martie 2009, ora 15.30, la şedinţa judiciară (str. Zelinschi 13, bir. 8) în calitate de pârâţi pe cauza civilă intentată de SC „Ameritrex-Prest", privind încasarea clauzei.

Judecător Serghei Dimitriu

***

Judecătoria Ciocana mun. Chişinău în conformitate cu art. 108 CPC al RM solicită prezentarea cet. Maaita Mazen, pentru data de 18 martie 2009, ora 11.00, la şedinţa judiciară (str.M. Sadoveanu 24/1, bir. 303) în calitate de pârât pe cauza civilă intentată de Maaita Irina, privind decăderea din drepturile părinteşti.

Judecător Ala Malîi

***

Judecătoria Ciocana mun. Chişinău solicită prezentarea cet. Tcacenco Elena, dom. com. Bubuieci, str. Tineretului 12, pentru data de 30 martie 2009, ora 9.30, la şedinţa judiciară (str.M. Sadoveanu 24/1, bir. 307) unde va avea loc examinarea cauzei civile intentată de Direcţia de Protecţie a Drepturilor Copilului, privind decăderea din drepturile părinteşti.

Judecător I. Dutca

***

Judecătoria Glodeni solicită prezentarea cet. Rusu Alexandru Serghei, dom. s. Sofia rn. Drochia, pentru data de 30 martie 2009, ora 9.00, la şedinţa judiciară (or. Glodeni str. Ştefan cel Mare 7, bir. 7) în calitate de pârât pe cauza civilă intentată de reclamanta Rusu Svetlana Iosiv, privind desfacerea căsătoriei şi încasarea forţată a pensiei de întreţinere a copilului minor.

Judecător Constantin Stănilă

***

Judecătoria Soroca, solicită prezentarea cet. Cazacu Tatiana Vasile, pentru data de 30 martie 2009, ora 9.30, la şedinţa judiciară (or. Soroca, str. Independenţei 62, bir. 1) în calitate de pârât pe cauza civilă, privind desfacerea căsătoriei.

Judecător Alexandru Negru

***

Judecătoria Anenii Noi, solicită prezentarea cet. Ambros Dana, dom. s. Merenii Noi, str. M. Eminescu 4, ap. 7, pentru data de 1 aprilie 2009, ora 9.00, la şedinţa judiciară, în calitate de pârât pe cauza civilă, privind desfacerea căsătoriei.

În caz de neprezentare cauza va fi examinată în lipsa părţii absente.

Judecător F. Gonţa

***

Judecătoria Buiucani mun. Chişinău, solicită prezentarea cet. Iaţcovschii Al-dru., pentru data de 30 martie 2009, ora 14.00, la şedinţa judiciară (str.M. Viteazul 2, bir. 618) în calitate de pârât pe cauza intentată de SA „Moldcargo".

Judecător S. Lazari

***

Judecătoria Buiucani mun. Chişinău în conformitate cu art. 108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Anisim Tatiana, pentru data de 27 martie 2009, ora 10.40, la şedinţa judiciară (str.M. Viteazul 2, bir. 505) în calitate de pârât pe cauza civilă nr. 3CA-5067/08, intentată de Primăria oraşului Durleşti către Anisim T., OCT Chişinău, Consiliul oraşului Durleşti, privind anularea titlului de autentificare a dreptului deţinătorului de teren.

Judecător Galina Moscalciuc

***

Judecătoria Buiucani mun. Chişinău în conformitate cu art. 108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Savca Leonid, pentru data de 27 martie 2009, ora 10.30, la şedinţa judiciară (str.M. Viteazul 2, bir. 505) în calitate de pârât pe cauza civilă nr. 2-1228/09, intentată de Primăria oraşului Durleşti către Savca L., OCT Chişinău, Consiliul oraşului Durleşti, privind anularea titlului de autentificare a dreptului deţinătorului de teren.

Judecător Galina Moscalciuc

***

Judecătoria Economică de Circumscripţie, solicită prezentarea obligatorie a SRL „VBI Internaţional", cu sediul în mun. Chişinău, str.Onisifor Ghibu 1/1, pentru data de 31 martie 2009, ora 14.15, la şedinţa judiciară (bd. Ştefan cel Mare 73, bir. 219, et. 2) în calitate de pârât pe cauza civilă intentată de SRL „Elita-5-Altepi".

Prezenţa este obligatorie. În caz de neprezentare cauza va fi examinată în lipsa părţii absente.

Judecător Zinaida Talpalaru

***

Judecătoria Economică de Circumscripţie, în conformitate cu art. 108 CPC al RM, solicită prezentarea Gabriela Crăciun II, pentru data de 1 aprilie 2009, ora 10.45, la şedinţa judiciară (bd. Ştefan cel Mare 73, bir. 207) în calitate de pârât.

Prezenţa este obligatorie. În caz de neprezentare cauza va fi examinată în lipsa părţii absente.

Judecător V. Orîndaş

***

Judecătoria Economică de Circumscripţie, în conformitate cu art. 108 CPC al RM, solicită prezentarea reprezentantului SRL „Iscra-E.T.C.", pentru data de 31 martie 2009, ora 9.00, la şedinţa judiciară (bd. Ştefan cel Mare 73, bir. 213, et. 2) în calitate de pârât pe cauză civilă privind încasarea sumei de 16453,03 lei.

Prezenţa este obligatorie. În caz de neprezentare cauza va fi examinată în lipsa părţii absente.

Judecător Ion Stepanov

***

Judecătoria Ciocana mun. Chişinău în conformitate cu art. 108 CPC al RM solicită prezentarea cet. Rudenco Toni, pentru data de 30 martie 2009, ora 9.30, la şedinţa judiciară (str.M. Sadoveanu 24/1, bir. 303) în calitate de pârât pe cauza civilă intentată de Rudenco Elena, privind desfacerea căsătoriei.

Judecător Ala Malîi

***

Judecătoria Economică de Circumscripţie, în conformitate cu art. 108 CPC al RM, solicită prezentarea reprezentantului SA „Camerton", pentru data de 6 aprilie 2009, ora 9.00, la şedinţa judiciară (bd. Ştefan cel Mare 73, bir. 213, et. 2) în calitate de pârât pe cauză civilă privind încasarea sumei de 7181,07 lei.

Prezenţa este obligatorie. În caz de neprezentare cauza va fi examinată în lipsa părţii absente.

Judecător Ion Stepanov

***

Judecătoria Economică de Circumscripţie, în conformitate cu art. 108 CPC al RM, solicită prezentarea reprezentantului SRL „Laverginia", pentru data de 6 aprilie 2009, ora 9.20, la şedinţa judiciară (bd. Ştefan cel Mare 73, bir. 213, et. 2) în calitate de pârât pe cauză civilă privind încasarea sumei de 2979,04 lei.

Prezenţa este obligatorie. În caz de neprezentare cauza va fi examinată în lipsa părţii absente.

Judecător Ion Stepanov

ANUNŢ

BC „INVESTPRIVATBANK" S.A. aduce la cunoştinţă cet. Ana Bulgac (raionul Criuleni, sat. Mărdăreuca), ca la 04.03.09, Oficiul de Executare Răşcani mun. Chişinău a emis încheierea nr. 11-159/09, prin care a dispus evacuarea cet. Ana Bulgac, cu bunurile ce-i aparţin, din imobilele; casa de locuit şi teren, situate în mun. Chişinău, com. Ciorescu, str. Lunii 8, pentru data de 26.03.09, ora 10:00.

Preşedintele Comitetului Director
BC „INVESTRIVATBANK" SA Ivan Chirpalov

Aniversări

*Recent şi-au aniversat ziua de naştere **Nina Arabadji**, judecător Râşcani mun. Chişinău; **Veronica Negru**, judecător Râşcani mun. Chişinău; **Ion Guţu**, judecător Făleşti; **Viorel Puşcaş**, judecător Bălţi; **Vasile Stihi**, judecător Teleneşti; **Aurel Burlacu**, procuror al raionului Hânceşti.*

Mult stimaţi omagiaţi, pentru abnegaţie în muncă, pentru responsabilitate, pentru profesionalism şi comportament exemplar de care daţi dovadă întru triumful adevărului şi dreptăţii, Vă dorim să aveţi parte de multă sănătate, viaţă lungă şi multe realizări frumoase în continuare atât pe plan profesional, cât şi personal.

La mulţi ani!

Cu profund respect,
membrii Consiliului de Administraţie al Uniunii Juriştilor,
***Echipa* Dreptul *şi* Revista Naţională de Drept**

Echipa redacţiei Vă adresează un Apel de unire şi sprijin. Vă suntem recunoscători că sunteţi abonaţii noştri şi susţineţi ziarul. Noi avem nevoie de acest ajutor şi vom rămâne alături de Dvs.

Caleidoscop

58% dintre oameni cred în OZN-uri, fantome şi extratereştri

Paranormalul a incitat curiozitatea dintotdeauna, dar în zilele noastre a ajuns să reprezinte o adevărată credinţă pentru unii. Un studiu realizat recent de cercetătorii britanici a demonstrat că 54% dintre oameni cred în Dumnezeu în timp ce 58% dintre ei cred în OZN-uri, extratereştri şi fantome. Cercetările au demonstrat că femeile sunt mai înclinate spre supranatural decât bărbaţii. Un sfert dintre cele 3000 de persoane chestionate pretind că au trăit un fenomen paranormal. Iar aproape 40% admit existenţa extratereştrilor şi a fantomelor.

Şi-a lipit toţi dinţii cu superglue

Un bărbat de 55 de ani, sătul să caute un dentist disponibil din cadrul Serviciului de sănătate publică britanică, s-a decis să folosească o metodă radicală, lipindu-şi singur dinţii cu superglue, timp de peste trei ani. Gordon Cook a dispărut din registrul precedentului său dentist după ce s-a mutat. Nereuşind să găsească un nou dentist, el a recurs la această metodă, fiecare aplicare a lipiciului având efect circa doua luni. Cook a gasit în cele din urmă un dentist şi speră că acesta va putea să-i fixeze definitiv coroana.

Victoria Beckham are o geantă mai scumpă decât un apartament în Anglia

Victoria Beckham a ieşit la cumpărături cu geanta de 80 de mii de lire sterline pe care soţul ei, David, i-a făcut-o cadou de Crăciun. În lume există doar trei de acest fel. Geanta Victoriei este încrustată cu diamante. Această costă cu 10 mii de lire sterline mai mult decât un apartament în oraşul în care Victoria a copilărit. Posh, în vârstă de 34 de ani, a apărut pentru prima dată cu noua sa geantă cu ocazia debutului lui David la Ac Milan în Dubai. Geanta a fost numită Birkin, după actriţa din Franţa Jane Birkin, şi are sute de diamante. Costul ei este acoperit de o săptămână de lucru a lui David pentru Milan. “David ştie că bijuteriile franţuzeşti sunt preferatele soţiei sale şi a reuşit să facă presiuni ca una din cele trei genţi să fie cumpărată de el. Unii cumpărători trebuie să aştepte câte şase ani pentru bijuterii de la casa de modă Birkin”, a declarat o sursă.

◆ **Dreptul la replică**

Poziţiile rămân neschimbate

Comitetul Helsinki pentru Drepturile Omului din Moldova salută reacţia DIP la comunicatul de presă al CHDOM, difuzat la 19.02.2009, apreciind-o ca fiind una binevenită şi adecvată situaţiei existente şi care, în viziunea noastră, constituie o deschidere a DIP pentru o colaborare fructuoasă cu societatea civilă, inclusiv cu CHDOM. La fel, CHDOM constată cu satisfacţie survenirea anumitor schimbări în cadrul sistemului penitenciar în general (sporirea raţiei alimentare), precum şi în cazul deţinuţilor Canuda şi Gulian (ultimul fiind pregătit pentru a fi supus expertizării în vederea eliberării condiţionate înainte de termen) în particular.

Totodată am constatat că DIP îşi menţine neschimbată poziţia, atunci când vine vorba de acte de tortură şi tratamente inumane. În reacţia sa, postată pe propriul site, DIP neagă cu desăvârşire toate afirmaţiile CHDOM, calificându-le drept aberante, nefondate şi speculative.

Toate afirmaţiile CHDOM sunt susţinute de probe, pe care de altfel le deţine şi DIP.

În ceea ce priveşte cazul deţinutului Canuda, CHDOM vine cu o precizare, menţionând că nu a afirmat vreodată că deţinutul Canuda ar fi fost torturat de către angajaţii penitenciarelor în perioada de ispăşire a pedepsei ce i-a fost aplicată. Dimpotrivă, CHDOM a afirmat că deţinutul Canuda a fost torturat în perioada aflării sale în detenţie preventivă, la faza urmăririi penale, fapt care de altfel a fost confirmat chiar de către DIP.

La fel, nu putem fi de acord cu afirmaţia DIP privitor la tratamentul care în viziunea DIP ar fi fost aplicat deţinutului pe parcursul detenţiei sale. Această afirmaţie trezeşte cel puţin o mare nedumerire. Cum este posibil ca după nenumărate examinări medicale şi aplicarea tratamentului corespunzător, sănătatea deţinutului Canuda în loc să se îmbunătăţească, continuă cu paşi vertiginoşi să se înrăutăţească. Deja de mai mult timp, deţinutul Canuda nu poate nici măcar sta aşezat, nemaivorbind de stat în picioare, transportarea acestuia, inclusiv pentru investigaţii medicale, făcânduse exclusiv în poziţie orizontală, temperatura corpului de o perioadă îndelungată de timp variază între 37 – 40 grade, fapt la fel confirmat de către DIP. De asemenea, DIP susţine că diagnoza deţinutului Canuda nu s-ar încadra în conţinutul **Regulamentului cu privire la modul de prezentare pentru liberarea de la executarea pedepsei a condamnaţilor grav bolnavi, aprobat de către Ministerul Justiţiei prin Ordinul nr. 331 din 06.09.2006.** Nu putem fi de acord cu această afirmaţie, iar în calitate de argument, facem trimitere la diagnoza deţinutului - **Boală traumatică a creierului. Micro, macroangiopatie mixtă (posttraumatică, discogenă, dismetabolică, vasculară) cu tetrapareza spasticoatrofică pronunţată în picioare şi moderată în mâini cu accent în hemicorpul stâng cu sindrom miofascicular, dereglări sfincteriene tip central, cu dereglări psihovegetative şi cognitive moderate, tulburări vegetative cu sindrom sinestopatic pronunţat –** şi la conţinutul dispoziţiilor **pct. 4.2 şi 4.3 cuprinse de Anexa nr. 2 a Regulamentului cu privire la modul de prezentare pentru liberarea de la executarea pedepsei a condamnaţilor grav bolnavi, aprobat de către Ministerul Justiţiei prin Ordinul nr. 331 din 06.09.2006.**

CHDOM nu pune la îndoială vinovăţia deţinutului Canuda, la fel nu-şi neagă vina nici deţinutul, însă, în cazul de faţă, aprecierea periculozităţii deţinutului nu a fost făcută prin prisma gravităţii faptei săvârşite de către acesta, dar prin prisma capacităţii reale a deţinutului de a mai pune în pericol ordinea publică. Ţinând cont că în prezent deţinutul Canuda este ţintuit la pat, privim foarte sceptic posibilitatea ca acesta, fiind pus în libertate, să poată prezenta o sursă reală de pericol pentru societate.

În ceea ce priveşte cel de-al doilea deţinut, elaborarea Raportului Comisiei Medicale Speciale s-a făcut după multiple demersuri parvenite din partea nemijlocită a deţinutului (atunci când încă putea face acest lucru), a mamei sale şi inclusiv din partea CHDOM, iar conferinţa de presă din data de 19.02.2009 a avut un impact direct asupra urgentării procesului de eliberare a deţinutului Gulian.

Cât priveşte pretenţia DIP de a fi precizat numărul plângerilor parvenite spre examinare de la deţinuţi, CHDOM îşi reiterează invitaţia la colaborare şi informează şi pe această cale DIP despre faptul că petiţiile parvenite în adresa CHDOM poartă un caracter confidenţial, urmând a fi făcute publice doar cu acordul deţinuţilor.

În ceea ce priveşte rezultatele examinării acestor petiţii, informăm că acestea ar fi putut fi mult mai mari dacă CHDOM ar fi primit acceptul DIP de a vizita deţinuţii pentru a le acorda asistenţa juridică de care aceştia au nevoie şi s-ar răsfrânge pozitiv nu doar asupra deţinuţilor, dar chiar şi asupra întregului sistem penitenciar. La fel, DIP consideră ca fiind lipsită de temei afirmaţia CHDOM privind proasta alimentare a deţinuţilor. Prezenta poziţie a DIP este combătută nu doar de petiţiile parvenite la CHDOM din partea deţinuţilor, dar chiar şi de reacţia DIP la comunicatul de presă al CHDOM din 19.02.2009, reacţie în care se vorbeşte că abia în acest an, DIP a primit un buget care să-i permită să asigure deţinuţii cu produse din carne şi peşte în proporţie de 100%, adică cu produse care lipseau până acum din alimentaţia deţinuţilor.

În fine, CHDOM reia poziţia sa privind discriminarea la care sunt supuşi deţinuţii cărora în acest an nu le este oferit dreptul la vot şi apreciază această prevedere legală ca fiind una contrară Constituţiei RM, Convenţiei Europene a Drepturilor Omului şi principiilor fundamentale ale unei democraţii moderne. În acelaşi timp, CHDOM este conştient de faptul că DIP nu poartă nici o vină pentru discriminarea care se produce şi accentuează că nu a învinovăţit DIP de încălcarea dreptului la vot pentru un mare număr de deţinuţi.

Concluzionând cele expuse, CHDOM îşi reiterează poziţia sa vis-a-vis de încălcarea drepturilor omului, indiferent de locul producerii încălcărilor şi indiferent de persoana celui afectat şi invită o dată în plus DIP la deschidere şi cooperare cu societatea civilă, pentru că doar împreună vom putea pune capăt fărădelegilor ce se produc dincolo de sârma ghimpată şi pentru că doar uniţi vom reuşi să eficientizăm sistemul de corecţie al celor care au greşit.

T. CÂRNAŢ,
Director Executiv CHDOM

FONDATORI:
Universitatea de Stat din Moldova, Uniunea Juriştilor din Moldova
Redactor-şef: Gheorghe AVORNIC
Redactor-şef adjunct: Grigore CAPCELEA

Reporteri: Irina BUREA, Stelina CIOBANU, Laura DUMBRAVĂ
Jurist: Vitalie MODRÎNGĂ
Redactor-stilizator: Sanda RADU
Machetator: Maria BONDARI
Contabila: Maria JOSANU

Adresa redacţiei:
MD 2009, Chişinău, str. A. Mateevici, 60, bir. 222. Pentru vizitatori: intrarea din str. Bănulescu-Bodoni. Tel.: 57-77-52. Fax: 57-76-90.
DREPTUL · Date bancare: c/d 222472202641. BC Banca Socială. BIC:BSOCMD 2x722. c/f 37934018.

Punctul de vedere al autorilor materialelor publicate nu reflectă neapărat opinia redacţiei. Redacţia nu corespondează cu cititorii, materialele autorilor nu se recenzează şi nu se restituie.
Tiparul executat la tipografia “Prag-3”.
Indice – 21596
Tiraj 4600
Com. 496